

150. obletnica rojstva arhitekta Jožeta Plečnika

Pisna utemeljitev ideje in 3D prikaz kovanca

Jože Plečnik je bil arhitekt in univerzalni umetnik, ki je obvladal naloge vseh meril, od oblikovanja knjig in tipografije, do uporabnih in obrednih predmetov, preko arhitekturnih del, vse do celovitih urbanističnih ureditev. Tako kot je bil Plečnik večplastna in nekoliko skrivnostna osebnost, so tudi njegova dela večplastna in večpomenska. Pogosto skrivajo ideje, ki se razkrivajo šele s časovne distance. Skozi svoje ustvarjanje je izoblikoval **edinstven arhitekturni jezik**, pri katerem je črpal navdih iz antike in osnovnih geometrijskih oblik, ter ga nadgrajeval z izvirnimi avtorskimi rešitvami in odličnim obrtniškim znanjem, in ki na nek način **odraža tudi njegovo osebnost**.

Za izhodišče oblikovanja spominskega kovanca arhitekta Jožeta Plečnika se torej ponuja ravno tisto, kar ga dela tako posebnega in neponovljivega, to pa je njegov izviren, pomensko bogat ustvarjalni jezik. **Motiv - detajl velikega čitalniškega okna NUK, s stebrom pred njim** - je skrbno izbran, hkrati pa dopolnjen s kompozicijo znakov A R H . P L E Č N I K, ki so v natančnem redu vgrajeni v prostor okna, in jih v metaforičnem smislu **beremo kot arhitektov podpis, ki se pravzaprav razodeva v njegovem delu samem**. Črke so filigransko oblikovane, sestavljene iz osnovnih geometrijskih oblik ter vstavljene v poglobljene okenske odprtine. V smislu Plečnikovega arhitekturnega jezika jih lahko razumemo kot arhitekturne intervencije v prostor, kot poudarke, vstavljene v fasadni plašč ali kot geometrijsko oblikovane predmete.

Celotna kompozicija idejno prikazuje prostor, v katerem se zrcali bogastvo arhitektove misli. Skupaj z napisom *Jože Plečnik 1872* ter *Slovenija 2022*, je kompozicija osredinjena okrog centralnega elementa stebra. Ta ima vlogo označevalca prostora kovanca, ter vzpostavi razmerja zunaj - znotraj oz. spredaj - zadaj, kar je bila pogosta Plečnikova gesta pri oblikovanju prostora. Kompozicija tako postane prostorska miniatura, **prostor v prostoru, večplasten in mističen**. Napis A R H . P L E Č N I K je oblikovan kot izmuzljiv in nedokončen mozaik, ki zahteva pozornega opazovalca. Prav kakor Plečnikova dela, ki v sebi nosijo podpis avtorja, in vedno znova omogočajo druga branja in odkrivanje novih pomenov, a se nikoli v popolnosti ne razkrijejo in tako ostajajo v **večni navdih**.

150. obletnica rojstva arhitekta Jožeta Plečnika

Črno-bela črtna risba in sivinska ploskovna upodobitev kovanca, M 5:1 in M 1:1

